

Virnasinisiipi

Klöverblåvinge
Glaucopteryx alexis

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Rauhoitettu (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Virnasinisiipi on lennossakin upean hohtavansininen päiväperhonen, jonka siipiväli on 25–35 mm. Siivissä on violetti sävy ja niiden ulkoreunoilla on mustat juovat. Siipiripset ovat valkoiset. Siipien alapinnat ovat tasaisen vaaleanharmaat. Parhaimmat lajituntomerkit ovat etusiiven alapinnan suurten mustien täplien rivi sekä takasiiven alapinnan turkoosinhoitoineen tyvi. Takasiivissä on niukasti ja joskus ei lainkaan mustia täpliä. Lähilajilla niittysinisiivellä (*Cyaniris semiargus*) molempia siipipareja luonnehtivat tasakokoiset mustat täplät siipien alapinnalla.

Elinympäristö ja levinneisyys

Virnasinisiipi elää tuoreilla niityillä ja kuivemmilla kedoilla sekä pientareilla, usein metsänreunamien suojissa. Laji viihtyy myös käytöstä jääneillä vanhoilla sorakuopilla. Virnasinisiiven paikoittaisia ja usein pieniä esiintymiä luonnehtii hajanaisuus ja ailahtelevuus. Lentoaika on toukokuun puolivälistä kesäkuun loppuun. Toukka elää aitivirnalla (*Vicia sepium*) ja metsävirvilällä (*Ervilia sylvatica*) sekä muilla hernekasveilla. Harvinaista lajia esiintyy paikoittaisesti Etelä-Suomessa; vahvoja esiintymiä on muun muassa Turun seudulla, Etelä-Hämeessä ja kaakkoisrajan tuntumassa. Elinpaikoillaan laji on yleensä vähälukuinen.

Nykytila ja uhkatekijät

Virnasinisiiven kanta on taantunut ja laji on kadonnut laajoilta alueilta maan keskiosista avoimien elinympäristöjen sulkeutumisen myötä. Lajille sopivia hakamaita ja metsäniittyjä uhkaa umpeenkasvu niittokulttuurin ja luonnonlaidunuksen loppumisen sekä metsityksen myötä. Paikallispopulaatioita uhkaavat myös sorakuoppien ja muiden avointen kenttien metsittäminen. Pitkäaikaisen taantumisen taustalla voi olla myös sinisiiven toukkien isäntämuurahaisten esiintymisessä tapahtuneet muutokset.

Hoitosuositukset

Rauhoitetun virnasinisiiven elinympäristöt tulisi pitää riittävän avoimena. Virnasinisiipi hyötyy umpeenkasvua torjuvista luonnonhoitotoimista, kuten mekaanisesta harvennuksesta, niitosta ja kulotuksesta. Huomioitavaa on myös, että lajin toukat elävät erityisesti virnoilla, joten laji hyötyy kaikista toimista, jotka edistävät niiden elinvoimaisuutta. Virnasinisiipeä esiintyy puustoisilla perinneympäristöillä, joiden vapaaehtoiseen suojeluun ja luonnonhoitotoimiin on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Luonnonsuojelulaki 1096/1996. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961096>. Viitattu 5.10.2022.
- Silvonen, K., Top-Jensen, M. & Fibiger, M. 2014. Suomen päivä- ja yöperhoset – maastokäsikirja (A field guide to the butterflies and moths of Finland), Oestermarie, 822 s.
- Suomen Lajitietokeskus, virnasinisiipi. Saatavilla: <https://laji.fi/taxon/MX.60838>. Viitattu 5.10.2022.
- Vainio, M., Kekäläinen, H., Alanen, A. ja Pykälä, J. 2001. Suomen perinnetutkimus. Perinnemaisemaprojektin valtakunnallinen loppuraportti. Suomen ympäristö 527. Helsinki. 163 s.

Kuvat: Pekka Malinen, CC-BY-NC-4.0, [Laji.fi](https://laji.fi)